

SZILÁGYI DEZSŐ

1897. szeptember 23. Budapest – 1967. január 26. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum/Vigovszki Ferenc

FŐBB TISZTSÉGEI

Az MSZMP KB Külügyi Osztálya vezetője	1957. február 12.-1960. március
Az MSZMP KB tagja	1959. december 5.-1966. december 3.
Varsói nagykövet	1960. április-1963. szeptember

PÁLYÁJA

Apja cipésmester volt, anyját Auer Saroltának hívták.

A hat elemi elvégzése után 1909-ben szabóinasnak állt, segédlevelének 1914. évi megszerzésekor belépett a szabóipari munkások szakszervezetébe és a Magyarországi Szociáldemokrata Pártba. A Galilei Körben hallgatta Szabó Ervin előadásait, ezért rendőri felügyelet alá került, ami elől 1916-ban fél évre Bécsbe költözött. 1918. januárban részt vett az annexió nélküli békét és választójogot követelő sztrájkban. 1918. november végén belépett az akkor megalakult Kommunisták Magyarországi Pártjába. 1919. február 21-én a *Népszava* kiadóhivatalánál történt lövöldözés miatt a terézvárosi pártszervezet elnökeként a KMP több vezetőjével együtt őt is letartóztatták, a Gyűjtőfogházból március 21-én, a Tanácsköztársaság kikiáltásakor szabadult. A kommün alatt a kommunista és a szociáldemokrata párt fúziójával létrejött Magyarországi Szocialista Párt sajtóterjesztési osztályának munkatársa volt, s tagja lett a Budapesti Központi Forradalmi Munkás- és Katonatanács 500-as bizottságának. 1919. május elején önként csatlakozott a Magyar Vörös Hadsereghez, az aradi 33. ezred 2. zászlóaljának politikai biztosaként részt vett az északi hadjáratban.

A Tanácsköztársaság bukása után rövid időre letartóztatták, kiszabadulását követően hamis papírokkal elhagyta az országot. 1920-tól Csehszlovákiában, 1921-től Bécsben élt, Magyarországra küldendő kommunista röplapok készítésében és terjesztésében vállalt szerepet, tagja lett a KMP Központi Bizottságának is. 1923 őszén Moszkvában telepedett le. Belépett az Oroszországi (bolsevik) Kommunista Pártba, 1937-ig az egyik moszkvai kerület párttitkárként tevékenykedett, középiskolát és párfőiskolát végzett. Ezután kinevezték a moszkvai Állami Ruházati Ipar Főigazgatóság élére, később a moszkvai városi tanács kereskedelmi és ellátási osztályát vezette. 1938 és 1945 között

hamis vádak alapján többször is vizsgálati fogságba helyezték, majd munkatáborba hurcolták. 1955-ben a Szovjetunió Legfelsőbb Bírósága rehabilitálta. Még abban az évben hazatért, decemberben átigazolták a Magyar Dolgozók Pártjába.

Az 1956-os forradalom után hitet tett a Kádár-féle vezetés mellett, 1957. februárban – főként nyelvismerete miatt – kinevezték a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága Külügyi Osztályának vezetőjévé. 1957 decemberében megválasztották a Magyar Partizánszövetség elnökének is, e tisztségben a következő évben Fehér Lajos követte. Az MSZMP VII. kongresszusán (1959. november 30–december 5.) bekerült az MSZMP KB-ba. 1960. áprilistól 1963. szeptemberi nyugdíjazásáig varsói nagykövet volt. 1966. decemberben kimaradt a KB-ból, s a Központi Ellenőrző Bizottság tagjává választották.

IRODALOM

Nagy idők tanúi emlékeznek: 1918–1919. Összeállította és sajtó alá rendezte Lányi Ernőné. Kossuth Kiadó, Budapest 1958.

Szilágyi Dezső (1897–1967). *Népszabadság*, 1967. január 27.

Vida Sándor: Szilágyi Dezső, 1897–1967. *Pártélet*, 1977. december. 99–100.

Vadász Ferenc: Mozzanatok egy agitátor életéből. *Népszabadság*, 1977. december 23.